

PARAULA I VIDA

El servei dels polítics a la societat

Aquest diumenge coincideix amb la diada nacional de Catalunya. En aquesta jornada, em sembla oportú recordar algunes reflexions que vaig fer als polítics cristians de casa nostra en una missa celebrada a la basílica de la Mare de Déu de la Mercè, amb motiu de la festa de sant Tomàs More, patró dels polítics.

De la vida i del martiri de sant Tomàs More brolla un missatge que a través dels segles parla a les persones de tots els temps de la inalienable dignitat de la consciència, la qual, com recorda el Concili Vaticà II, «és el nucli més secret i el sagrari de l'home, en el qual hi ha només Déu, i la seva veu ressona en el més íntim de la consciència» (GS, 16). Precisament perquè la fidelitat a la seva consciència portà Tomàs More al martiri, aquest sant és venerat com a exemple perenne de coherència moral.

Thomas More als 39 anys, retratat pel seu amic Hans Holbein (1527). Frick Collection, Nova York

Que l'Església hagi donat als polítics com a patró aquesta gran figura d'humanista i polític, que arribà a ser el canceller del regne d'Anglaterra, indica la gran consideració que hem de tenir del treball dels polítics i del seu servei al bé comú. Malgrat les crítiques que se'ls fan, que mai no s'han de globalitzar, cal insistir en la importància del servei que presten quan imiten aquelles actituds i virtuts de sant Tomàs More.

En aquesta festa nacional de Catalunya, em sembla que hem de ser conscients que la política és necessària per tal d'aconseguir el bé comú de la societat. No podem prescindir dels polítics. Per això cal posar en relleu la dignitat de la política i dels que l'exerceixen. Ja Pius XI, el Papa de l'Acció Catòlica i de la importància de la missió dels laics cristians en l'Església i en la societat, va parlar de la *caritat política*, la qual no es limita a suplir les deficiències de la justícia o a denunciar les injustícies, sinó que fa més que això. El mateix Concili Vaticà II va dir que «l'Església considera digna de lloança i d'atenció la tasca dels qui es consagren al servei dels homes per al bé comú i accepten les càrregues d'aquest servei».

El servei polític en una societat democràtica demana escoltar constantment el que necessita i demana el poble per tal que pugui exercir els seus drets i els seus deures. Avui, com a conseqüència de la greu crisi econòmica mundial, el nombre d'aturats ha arribat ja entre nosaltres als cinc milions de persones, amb un 40% de desocupació pel que fa als joves. El clam per poder tenir feina és unànime, com observem en les manifestacions d'arreu i és una constant dels qui en nombre creixent han de recórrer a Càritas per poder subsistir. Les persones no ens demanen ajuts; ens demanen sobretot feina. Així ens ho diuen els qui vénen a Càritas.

Estic segur que aquest clam tan legítim els nostres polítics també el porten en el cap i en el cor. En la mesura del possible, convindria que es donessin signes que explicitessin aquesta preocupació dels polítics de casa nostra, d'arreu d'Europa i del món per trobar solucions a aquesta qüestió que és de país, d'Estat, i no és pas d'un partit, d'un sindicat o de la patronal, sinó que demana actuacions unitàries de tots.

Un altre servei dels polítics, especialment important en aquests moments de globalització i de pluralisme creixent de la nostra societat, és el servei a la nostra identitat col·lectiva. La nostra mil·lenària història de país de marca ens ha obert a les altres ètnies i cultures que han arribat a casa nostra, integrant a la nostra identitat tot allò que l'enriqueix i oferint tot el que tenim de bo als qui vénen de fora.

† **Lluís Martínez Sistach**
Cardenal arquebisbe de Barcelona

L'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes

L'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes ha celebrat el seu centenari, ja que fou la primera que es va constituir a Espanya. El passat mes de juny va organitzar el pelegrinatge número 150 al santuari maria del Pirineu francès. Presidit aquest pelegrinatge el cardenal Lluís Martínez Sistach. La foto que publiquem correspon a un dels actes d'aquest pelegrinatge. Actualment l'Hospitalitat inclou també les diòcesis de Terrassa i Sant Feliu de Llobregat, i els bisbes de les tres diòcesis de la província eclesiàstica de Barcelona es tornen en la presidència dels dos pelegrinatges de cada any. La propera anada a Lourdes se celebrarà del 22 al 26 d'aquest mes de setembre.

GLOSSA

Més enllà dels valors

És freqüent en les converses entre educadors, en conferències, curssets, taules rodones, en les catequesis i en les escoles de pares, que es parli de la importància de l'educació en valors. Uns valors que són, també, tema de conversa per parlar dels que es perden, dels emergents, dels de sempre i de la seva absència. Sobretot de la seva absència. Tots tenim molt clar que l'absència de valors és un desastre, i ens costa poc posar-nos les mans al cap i escandalitzar-nos. Cal encarar la feina fent presents els valors en la nostra vida, esdevenint referents, encarnant els valors que considerem fonamentals. Els valors no poden ser un objecte teòric, alguna cosa de la qual només se'n parla.

És ben cert que fer-los conèixer és convenient i necessari. Però, si només parlem dels valors, ens quedem a mig camí. L'esforç és un valor, però es pot utilitzar per al bé o per al mal. No és el mateix esforçar-se en l'estudi per aprovar una assignatura, que ordir —amb esforç— una trama per poder copiar en l'examen i aprovar-lo. Convé, doncs, educar en valors per al bé, perquè esdevinguin virtuts. Fer del valor una actitud de vida. Aquí neix la responsabilitat de pares, educadors i comunicadors de l'escola, els centres de lleure, la cate-

quesi i els mitjans de comunicació. Quins valors presentem? Fins a quin punt els testimoniem en les nostres vides? En les institucions i activitats cristianes, els valors neixen de l'Evangeli, del mestratge de Jesús?

La virtut —paraula dissortadament evitada i arraconada durant una colla d'anys com a enutjosa i políticament incorrecta— ha d'arrelar en el cor i manifestar-se en les obres. Esdevenir una actitud o disposició permanent per obrar el bé sempre, tant en les situacions favorables com en les adverses, en la facilitat i en la dificultat. La virtut, hàbit per obrar el bé, demana un aprenentatge, una repetició esforçada dels actes que hi contribueixen i en faciliten l'adquisició. «Finalment, germans, interesseu-vos per tot allò que és autèntic, respectable, just, pur, amable, lloable, tot allò que sigui virtuós i digne d'elogi» (Fl 4,8).

Obrar el bé és un camí que apropa a Déu i als altres. Amb la repetició de les accions virtuoses es crea un hàbit que comporta una pràctica del bé continuada. Hem d'anar més enllà de la presentació dels valors, convé dotar-los del rostre concret del testimoni que els dona vida i, així, iniciar en el camí de la virtut el camí de la caritat.

Enric Puig Jofra, SJ

ANY MARAGALL

Sols aixís veig esperança (si hi ha un desvetllament de la fe). Ja pot comptar, doncs, quina bona notícia em dóna amb la de la pròxima publicació catalana dels Evangelis, i més venint amb pròleg del nostre Senyor Bisbe. Com en penetrà el seu discurs en la Setmana Social! Té un to d'improvisació que li comunica una vida extraordinària. ¿No està també dintre d'aquest ordre d'idees del desvetllament?

Que el Jesús Infant en son Nadal porti també a vostè, estimat amic, tota aquella frescor de l'ànima que n'és ensems la plenitud.

(Carta al Dr. Josep Dachs, secretari del Dr. Torras i Bages, Nadal de 1910)

DIUMENGE XXIV DE DURANT L'ANY

▶ Lectura del llibre de Jesús fill de Sira (Sir 27,30-28,7)

És odiós irritar-se i guardar rancúnia, però el pecador ho fa i no vol apaivagar-se. El venjatiu topirà amb la venjança del Senyor, que li demanarà compte rigorós dels seus pecats. Perdona als altres el mal que t'han fet, i Déu et perdonarà els pecats quan tu el preguis. L'home que s'irrita contra un altre home, ¿com pot esperar que el Senyor li retorni la salut? No s'ha compadit d'un home com ell i, ¿ara s'atreveix a pregar pels seus propis pecats? Si ell, que és de carn i ossos, guarda rancúnia, ¿qui li obtindrà el perdó quan haurà pecat? Recorda la fi que t'espera i amainarà la teva enemistat; pensa en la mort, i guardaràs fidelment els manaments. Recordat dels manaments, i no seràs rancorós amb els altres; pensa en l'aliança de l'Altíssim, i no tindràs en compte l'ofensa rebuda.

▶ Salm responsorial (102)

R. *El Senyor és compassiu i benigne, lent per al càstig, ric en l'amor.*

Beneeix el Senyor, ànima meva, / del fons del cor beneeix el seu sant nom. / Beneeix el Senyor, ànima meva, / no t'oblidis dels seus favors. R.

Ell et perdona les culpes / i et guareix de tota malaltia; / rescata de la mort la teva vida / i et sacia d'amor entranyable. R.

No sempre acusa, / ni guarda rancúnia sense fi; / no ens castiga els pecats com mereixiem, / no ens paga com deuria les nostres culpes, R.

El seu amor als fidels és tan immens / com la distància del cel a la terra; / llença les nostres culpes lluny de nosaltres / com l'Orient és lluny de l'Occident. R.

▶ Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma (Rm 14,7-9)

Germans, cap de nosaltres no viu ni mor per a ell mateix: mentre vivim, vivim per al Senyor, i quan morim, morim per al Senyor. Per això, tant si vivim com si morim, som del Senyor, ja que, si Crist va morir i va tornar a la vida, va ser justament perquè havia de ser sobirà de morts i de vius.

▶ Evangeli segons sant Mateu (Mt 18,21-35)

En aquell temps, Pere preguntà a Jesús: «Senyor, ¿quantes vegades hauré de perdonar al meu germà el mal que m'haurà fet? ¿Set vegades?» Jesús li respon: «No et dic set vegades, sinó setanta vegades set. Per això passa amb el Regne del cel com amb un rei que va voler demanar comptes als qui ocupaven els llocs de govern. Tot just començava, ja li van presentar un dels seus ministres que li devia deu mil milions. Com que no tenia res per pagar, el rei va manar que venguessin tots els seus béns, i a ell mateix, amb la seva dona i els seus fills, els venguessin com esclaus, per poder pagar el deute. Però ell se li llençà als peus i li deia: Tingueu paciència i us ho pagaré tot. Llavors, el rei se'n compadí, el deixà lliure i li perdonà el deute. Quan sortia, trobà un dels seus col·legues que li devia uns quants diners, l'agafà i l'escanyava dient-li: Paga'm tot el que em deus. L'altre se li llençà als peus i el suplicava: Tingues paciència i ja t'ho pagaré. Ell no en va fer cas, i el va tancar a la presó fins que li pagués el deute. Els altres col·legues, en veure-ho, se n'entrístiren molt i anaren a informar el rei de tot el que havia passat. El rei el cridà i li digué: Que n'ets de mal home! Quan tu em vas suplicar, et vaig perdonar tot aquell deute. ¿No t'havies de compadir del teu col·lega, com jo m'havia compadit de tu? Llavors el rei el posà en mans dels botxins, perquè el torturessin fins que pagués tot el deute. Això farà amb vosaltres el meu Pare celestial si cadascú no perdona de tot cor el seu germà.»

▶ Lectura del libro del Eclesiástico (Sir 27,30-28,7)

El furor y la cólera son odiosos; el pecador los posee. Del vengativo se vengará el Señor y llevará estrecha cuenta de sus culpas.

Perdona la ofensa a tu prójimo, y se te perdonarán los pecados cuando lo pidas. ¿Cómo puede un hombre guardar rencor a otro y pedir la salud al Señor? No tiene compasión de su semejante, ¿y pide perdón de sus pecados? Si él, que es carne, conserva la ira, ¿quién expiará por sus pecados?

Piensa en tu fin, y cesa en tu enojo; en la muerte y corrupción, y guarda los mandamientos.

Recuerda los mandamientos, y no te enojos con tu prójimo; la alianza del Señor, y perdona el error.

▶ Salmo responsorial (102)

R. *El Señor es compasivo y misericordioso, lento a la ira y rico en clemencia.*

Bendice, alma mía, al Señor, / y todo mi ser a su santo nombre. / Bendice, alma mía, al Señor, / y no olvides sus beneficios. R.

Él perdona todas tus culpas / y cura todas tus enfermedades; / él rescata tu vida de la fosa / y te colma de gracia y de ternura. R.

No está siempre acusando / ni guarda rencor perpetuo; / no nos trata como merecen nuestros pecados / ni nos paga según nuestras culpas. R.

Como se levanta el cielo sobre la tierra, / se levanta su bondad sobre sus fieles; / como dista el oriente del ocaso, / así aleja de nosotros nuestros delitos. R.

La paràbola de l'evangeli d'avui, en una miniatura de la Bíblia de Sant Lluís (s. XIII, catedral de Toledo)

▶ Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los romanos (Rm 14,7-9)

Hermanos: Ninguno de nosotros vive para sí mismo y ninguno muere para sí mismo. Si vivimos, vivimos para el Señor; si morimos, morimos para el Señor; en la vida y en la muerte somos del Señor. Para esto murió y resucitó Cristo: para ser Señor de vivos y muertos.

▶ Evangelio según san Mateo (Mt 18,21-35)

En aquel tiempo, se adelantó Pedro y preguntó a Jesús: «Señor, si mi hermano me ofende, ¿cuántas veces le tengo que perdonar? ¿Hasta siete veces?» Jesús le contesta: «No te digo hasta siete veces, sino hasta setenta veces siete. Y a propósito de esto, el reino de los cielos se parece a un rey que quiso ajustar las cuentas con sus empleados. Al empezar a ajustarlas, le presentaron uno que debía diez mil talentos. Como no tenía con qué pagar, el señor mandó que lo vendieran a él con su mujer y sus hijos y todas sus posesiones, y que pagara así. El empleado, arrojándose a sus pies, le suplicaba diciendo: «Ten paciencia conmigo, y te lo pagaré todo.» El señor tuvo lástima de aquel empleado y lo dejó marchar, perdonándole la deuda. Pero, al salir, el empleado aquel encontró a uno de sus compañeros que le debía cien denarios y, agarrándolo, lo estrangulaba, diciendo: «Págame lo que me debes.» El compañero, arrojándose a sus pies, le rogaba diciendo: «Ten paciencia conmigo, y te lo pagaré.» Pero él se negó y fue y lo metió en la cárcel hasta que pagara lo que debía. Sus compañeros, al ver lo ocurrido, quedaron consternados y fueron a contarle a su señor todo lo sucedido. Entonces el señor lo llamó y le dijo: «¡Siervo malvado! Toda aquella deuda te la perdoné porque me lo pediste. ¿No debías tú también tener compasión de tu compañero, como yo tuve compasión de ti?» Y el señor, indignado, lo entregó a los verdugos hasta que pagara toda la deuda. Lo mismo hará con vosotros mi Padre del cielo, si cada cual no perdona de corazón a su hermano.»

COMENTARI

Perdonar i ser perdonat

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA

■ **Dilluns** (litúrgia hores: 4a setm.): 1Tm 2,1-8 / Sl 27 / Lc 7,1-10 □ **dimarts**: 1Tm 3,1-13 / Sl 100 / Lc 7,11-17 ■ **dimercres**: Nm 21,4b-9 (o bé: Fl 2,6-11) / Sl 77 / Jn 3,13-17 □ **dijous**: 1Tm 4,12-16 / Sl 110 / Jn 19,25-27 (o bé: Lc 2,33-35) ■ **divendres**: 1Tm 6,2c-12 / Sl 48 / Lc 8,1-3 ■ **disabte**: 1Tm 6,13-16 / Sl 99 / Lc 8,4-15 ■ **diumenge** vinent, XXV de durant l'any (lit. hores: 1a setm.): Is 55,6-9 / Sl 144 / Fl 1,20c-24.27a / Mt 20,1-16a.

La societat moderna ens ha acostumat a ser conscients dels propis drets i a saber-los defensar. És una bona conquesta social, i ho serà més quan no hi hagi discriminacions i tothom els vegi reconeguts en la mateixa mesura. Tanmateix, les reivindicacions de determinats grups i persones sovint van més enllà del que és just i raonable. Tenim facilitat per reclamar allò que ens beneficia, i en canvi som exigents amb les obligacions dels altres. De la mateixa manera, trobem arguments per justificar els propis errors i no passem per alt cap equivocació dels altres.

L'actuació i l'ensenyament de Jesús contrasten fortament amb aquesta ten-

dència tan arrelada en el comportament humà. No busca privilegis ni reconeixements per a ell mateix, sinó que es preocupa primer de tot de les necessitats dels altres. Fins i tot adopta una actitud de comprensió i de perdó davant els pecadors. D'aquesta manera proclama l'amor de Déu, que no vol castigar els qui fan el mal sinó que desitja la seva conversió.

Contra la pràctica habitual i contra la lògica humana, Jesús viu i proposa la dinàmica del perdó. En lloc de l'acusació i la venjança, hi situa l'amor i la generositat. No condemna els pecadors ni se n'aparta, més aviat s'hi acosta i els perdona. Actua així fins i tot abans que es produeixi el penediment i la

conversió. Això sí, Jesús espera i demana que el qui se sent acollit i perdonat d'aquesta manera faci igual amb els altres.

Preocupar-se per les necessitats dels altres en comptes de defensar els propis drets pot sonar insensat. Avançar-se a perdonar i esperar que els altres també ho facin pot semblar ingenu.

Tanmateix, aquesta és la proposta de Jesús, i segurament és l'única que pot transformar de debò les relacions humanes. Sens dubte, és una de les novetats més radicals i més sorprenents de l'evangeli. També de les més difícils de realitzar.

Agustí Borrell

BÍBLIA I SOCIETAT ACTUAL

Personatges de la Bíblia: Moisès (5)

El desert

Un dels elements fonamentals de la vida de Moisès és el desert. És l'escenari dels principals esdeveniments de la seva història. Cal travessar el desert per trobar-se amb Déu. Déu desinstal·la Moisès de les seves seguretats, se l'enduu al desert on no pot refugiar-se en res i ha d'estar totalment pendent d'Ell.

I el poble també ha de fer un procés similar.

El llarg recorregut del poble d'Israel abans d'arribar a la Terra Promesa forma part d'una pedagogia. Durant la travessa pel desert afluïren les *inclinacions del cor* i es fa palesa la necessitat de ser salvats. Es tracta d'una purificació mitjançant la qual es revelen aspectes de la pròpia personalitat que romanien amagats: la feblesa, la vulnerabilitat, les pors. La inseguretat derivada de les condicions inhòspites del desert desperta raons desconegudes de la pròpia interioritat i permet l'autoconeixement. Però també, tot fent la travessia de les nostres foscores, descobrim qui és Déu. Per aquest motiu és també un espai de revelació.

Déu és misteri, enigma, invisible i imprevisible; tot això incomoda l'ésser humà. Per tant, la gran temptació, la primera temptació del poble al desert és fabricar ídols, donar resposta a incògnites que ens depassen. Sacralitzem barroerament la immanència per tal de domesticar la transcendència. La idolatria ens engabia en una presó de miralls. Allà on mirem, només ens veiem a nosaltres mateixos. Ens condemnem a una clausrofòbia metafísica.

No suportem haver-nos de desinstal·lar en la incertesa constant. Tal vegada, es pregunta el poble, la millor sortida sigui retornar a Egipte: renunciar a la llibertat que ens fa ser veritablement humans, però que posa en perill la nostra integritat física. Aquesta serà la segona temptació: les famoses olles de carn i les cebes d'Egipte, que el poble famolenc recorda en el desert.

Josep Otón

(*Històries i personatges*. Ed. Claret, Barcelona 2009)

RELIGIÓ I COMUNICACIÓ

Qui és avui Crist per a nosaltres?

En el moment present, ho sabem per pròpia experiència, la situació de les transmissions cristianes és molt deficient. A vegades sembla com si s'hagués produït un trencament de la tradició, una mena d'esfondrament d'un edifici monumental les restes del qual són cada vegada més escasses i marginals.

Davant d'una situació d'aquesta mena, molt fàcilment pot irrompre una *cultura de la queixa i de les lamentacions* que pot precipitar molts d'aquells qui encara es professen cristians a un estat de resignació apàtica, d'immobilisme desencisat i, fins i tot, d'un cert escepticisme. És molt important conèixer per què hem arribat a la situació actual; quines han estat les causes que han provocat la desestructuració tan ràpida i extensa del cristianisme de casa nostra; per què, a Catalunya, l'eufòria del Vaticà II es va extingir tan de pressa...

Tots aquests coneixements i reflexions, però, no ens haurien de servir per reforçar la temptació de precipitar-nos en una cultura de la queixa o del *no hi ha res a fer*, sinó que haurien de commoure les nostres fibres cristianes i forçar-nos a plantejar seriosament la pregunta cristiana per excel·lència, que, en paraules de Dietrich Bonhoeffer, és: «Qui és avui Crist per a nosaltres?»

«No us preocupeu, doncs, pel demà, que el demà ja s'ocuparà d'ell mateix. Cada dia en té prou amb els seus maldecaps.» (Mt 6,34). Aquesta advertència de Jesús ens insta a concentrar tots els nostres esforços en el dia d'avui, a no neguitejar-nos d'una manera malaltissa per les incerteses del futur que, malgrat tot, estarà en mans de Déu.

Ara mateix, el futur de la religió cristiana són tots els qui troben interessant això de ser cristià, servents inútils i carregats de complexos, sovint amb una baixíssima autoestima com a cristians. En el moment present, el futur de les religions són els creients de cadascuna d'elles perquè, davant de la fallida de les transmissions religioses, de fet són els creients, en el seu aquí i ara, l'única transmissió possible de la Bona Nova de cada religió. Enmig de les incerteses de l'hora present, l'únic imperatiu, en termes cristians, és el mateix que Jesús va imposar a Simó Pere: «Tu segueix-me.» (Jn 21,22).

Lluís Duch

(*Religió i comunicació*, Fragmenta Editorial)

SANTORAL

11. ✠ Diumenge XXIV de durant l'any. Beat Bonaventura Gran (Riudoms 1620-Roma 1684), rel. franciscà; sant Protus i sant Jacint, germans mrs. (s. iv); santa Teodora Alexandrina, penitent.

12. Dilluns. El Nom de Maria; Mare de Déu de Lluc, patrona de Mallorca, i altres advocacions; sant Guiu, pelegrí; beat Miró, prevere agustinià, a Sant Joan de les Abadesses.

13. Dimarts. Sant Joan Crisòstom (†407), bisbe de Constantinoble i doctor de l'Església; sant Felip, pare de santa Eugènia.

14. Dimecres. Exaltació de la Santa Creu, titular de la catedral de Barcelona; sant Cres-

cenci, noi mr., fill de sant Eutimi; santa Ròsula, mr.

15. Dijous. Mare de Déu dels Dolors; sant Nicomedes, mr.; santa Caterina de Gènova, viuda.

16. Divendres. Sant Corneli, papa (251-253), i sant Cebrià (Cipriano), bisbe de Cartago (249-258), mrs.; santa Edita, vg., princesa; beat Víctor III, papa (1086-1087).

17. Dissabte. Sant Robert Bel·larmino (1542-1621), bisbe de Càpua i doctor de l'Església, cardenal (jesuïta); sant Pere d'Arbués, prev. i mr. a Saragossa; santa Coloma, vg. i mr. a Còrdova; santa Ariadna, mr.

EDUCAR

El tiempo de ocio

¿Estamos satisfechos del tiempo de ocio de nuestros menores? Me parece que la respuesta mayoritaria sería que no. Bien porque no lo aprovechan como deberían, o porque lo malgastan en actividades peligrosas (deportes de riesgo, consumo de sustancias, etc.). Una gran mayoría de padres y maestros apostarían por una mejora de la calidad del ocio de los hijos y alumnos.

¿Y qué podemos hacer? Ante todo, tomar conciencia de que el ocio es un fenómeno social de doble dirección: positiva o negativa según el ejercicio de libertad de la persona. La mercantilización del ocio ha convertido en sinónimos *ocio* y *consumo* y este hecho nos obliga a distinguir entre *ocio* y *tiempo libre*. La auténtica vivencia del ocio debe ser constructiva: el aburrimiento, que implica ausencia de creatividad, hace mella en el ocio de los jóvenes. También en esto hay que ayudar a formar personas libres de presiones sociales, de modas o de simples impulsos, es decir, formar ciudadanos con criterio, y desarrollar habilidades en los niños y adolescentes para que sepan hacer frente a la presión social y del grupo.

Por lo que se refiere a los jóvenes hay que lograr que disfruten de su tiempo libre en horas no tan avanzadas de la noche. Para lograrlo, las familias hemos de esforzarnos en promocionar la salud y las actividades lúdicas diurnas de los hijos. Es importante que los padres promocionen actividades lúdicas diurnas, ya sea por su propia iniciativa o recurriendo a instituciones o asociaciones que trabajan en el *tiempo libre* educativo de niños, adolescentes y jóvenes.

«El resultado más alto de la civilización consiste en la capacidad de llenar el ocio inteligentemente», escribió el filósofo británico Bertrand Russell.

Dr. Paulino Castells

(*Tenemos que educar*, Ed. Península. Hem d'educar, Ed. Columna)

ENTREVISTA

JOSEP M. CARBONELL

Crear pensament

El Dr. Josep Maria Carbonell va veure néixer, ara fa 22 anys, la Fundació Joan Maragall (FJM) —pertany al seu Patronat des de l'inici— i, d'alguna manera, aquesta institució forma part de la seva vida personal. Des del 30 de juny n'és el president, en substitució de Mn. Antoni Matabosch. «La Fundació s'ha guanyat una credibilitat eclesial, cultural i social que espero saber acompanyar a partir d'ara, ja que representa un dels espais més preuats a Catalunya i a Europa del diàleg entre fe i cultura, un espai cada dia més important de cara a la inculcació de la fe en les nostres societats», afirma el Dr. Carbonell, que actualment és degà de la Facultat de Comunicació Blanquerna i anteriorment president del Consell de l'Audiovisual de Catalunya i vicepresident internacional de Pax Romana-MIIC.

Quins objectius es marca a mitjà i a llarg termini?

Canviarem poc. La FJM té un Patronat i un equip de professionals molt cohesionat i molt compromès. Els objectius seran molt similars: ser un espai de creació de pensament, un espai de difusió cultural, de formació, de diàleg...; en fi, un espai eclesial al servei de l'evangelització i de la cultura. A llarg termini ens proposem també concretar la nostra proposta en un espai físic amb projecció pública: un centre cultural catòlic al servei de la diòcesi.

Té previst acostar la Fundació a les generacions més joves?

En efecte, ens proposem prioritàriament adreçar-nos a les generacions més joves, des dels estudiants universitaris a la generació que ara té entre trenta i quaranta anys, generacions que hauran d'assumir progressivament més responsabilitats en totes les àrees de la nostra societat. El cristianisme ha de fer-se més present i creïble en l'esfera pública des d'una actitud de diàleg i de mà estesa a tothom i, també, de crítica als ídols de fang que estan construint els contravalors de les nostres societats occidentals.

Quin testimoni rep de Mn. Antoni Matabosch?

L'Antoni Matabosch ha estat un gran president. La seva serenitat, la seva capacitat de treball, l'equilibri entre reflexió i gestió, la seva capacitat de diàleg i també de fermesa quan convenia, el fan únic. Ha estat i segueix sent un referent immillorable de cara al futur.

Òscar Bardaji i Martín

AGENDA

ACTES I CONFERÈNCIES

Catedral de Barcelona. Cada darrer dissabte de mes (10.30 h) es fa una conferència a la Sala de la Mercè. La propera s'avança al 17 de setembre. Serà sobre «L'arxiu de la catedral de Barcelona». Activitat gratuïta que pot servir per esdevenir monitor i voluntari de la catedral. Més informació en acabar la conferència, al tel. 933 152 213 o a voluntariscatedral@yahoo.es.

Parròquia de Sant Pere Nolasc (pl. Castellà, 6). Novena a la Mare de Déu de la Mercè del 15 al 23 de setembre. A les 19.30 h celebració mariana i a les 20 h missa concelebrada. El dia 23, misses vespertines a les 20 i a les 24 h. Aquesta última, en commemoració de la vinguda de la Mare de Déu a Barcelona per fundar l'Orde de la Mercè, presidida pel P. Provincial. Dia 24, eucaristies a les 11, 12, 13 i 19.30 h. El cambriol de la Mare de Déu estarà obert els dies 23 i 24.

Dia mundial de l'Alzheimer. Diumenge 18 de setembre (avançat del 21), a les 11.30 h, celebració eucarística presidida per Mn. Josep M. Forcada, a l'església de l'Hospital de Sant Pau (entrada pel carrer P. Claret). L'associació AFAB convida i prega als familiars i a totes les persones sensibilitzades amb el món dels malalts que vulguin acompanyar-los.

Centenari del temple del Tibidabo. El passat dia 1 de juliol, solemnitat del Sagrat Cor de Jesús, el cardenal de Barcelona, Dr. Lluís Martínez Sistach, presidí una eucaristia al temple del Tibidabo amb motiu de la celebració del centenari d'aquesta basílica, coronada per

LA SAGRADA FAMÍLIA SEGONS GAUDÍ

Un santuari per a Europa i per al món

La Sagrada Família de Barcelona és cridada a ser la catedral d'Europa. La construcció d'aquesta *catedral* haurà durat, quan es culmini *Deo adiuvente*, uns cent quaranta anys, és a dir, unes quatre generacions. Ens movem dintre dels terminis constructius de moltes altres catedrals i basíliques. La complexitat i el creixement d'una construcció com aquesta demanen anys i esforç, tenacitat i constància, tal com els va tenir l'arquitecte que la va concebre, el qual, malgrat tot, va voler deixar-ne una part de la creativitat a les generacions futures.

Gaudí, però, no era tan sols un arquitecte. Era un home d'una visió en profunditat; tenia la intuïció del profeta i la saviesa pràctica de l'home de la terra. Sabia que, a mesura que la construcció de la basílica avançés, aniria dibuixant-se amb més nitidesa la seva funció en el context vital de la generació que la veïés acabada. Aquesta generació és la nostra, la que veurà la culminació d'una obra que és més de Déu que dels homes.

L'Europa del segle XXI necessita santuaris adequats a l'esperit del temps. Gaudí interpreta la vida i la història segons l'Evangelí de Jesús, gran i humil alhora, i el proposa traduït en pedra i en símbol a tot aquell que entra a la basílica. També la Sagrada Família és grandiosa i senzilla, gran en les mides i acurada en els detalls, apta per provocar l'admiració i l'estupor i, per tant, l'adoració, o almenys la pregunta.

Ignasi Puig Boada, l'arquitecte successor de Gaudí, va escriure: «La Sagrada Família és tota ella un himne de lloança a Déu que entona la humanitat». Pel seu costat, Torres i Bages, el gran bisbe de Vic, accentua la qualitat estètica de l'església projectada per Gaudí i sentència: «Serà un temple elegant.»

Llargues files de visitants encerclen cada dia la Sagrada Família esperant per entrar-hi. Són com una profecia del futur del temple. Són, alhora, pelegrins que esperen d'entrar a la catedral d'Europa, un santuari obert a tot el món.

Armand Puig i Tàrrach

La Sagrada Família segons Gaudí, Edicions Pòrtic (Grup 62)

una imatge del Sagrat Cor de Jesús, imatge que fou il·luminada, des de Roma, pel beat Joan XXIII. El temple del Tibidabo es construí per inspiració de sant Joan Bosco, al qual un grup de catòlics li féu donació dels terrenys del cim de la muntanya durant l'estada del sant fundador dels salesians a Barcelona al final del segle XIX.

IN MEMORIAM

Germà Odiló M. Planàs.

El 22 de juliol va morir a Montserrat, després d'haver dedicat la seva vida a l'ensenyament musical a l'Escolania i com a organista de la Basílica i compositor d'obres musicals. Tenia 85

anys i en feia 67 que era monjo. Va ser autor de diverses obres corals, instrumentals i per a orgue. La Comissió Interdiocesana de Música va incorporar les melodies de les exèquies creades per ell com a oficials per a les diòcesis catalanes.

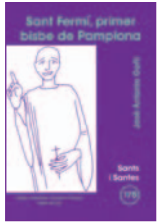
LLIBRES

Col·lecció «Sants i santes». Aquesta col·lecció és una de les que edita el Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona (CPL) que té més acceptació. Són uns opuscles de 24 pàgines en cada un dels quals es presenta la figura d'un sant o una santa del calendari cristià. La col·lecció, que ja ha arribat al número 180, es publica en català i en castellà i es pot adquirir també per subscripció. Aquests són els quatre darrers números:

—**Sant Ambrós de Milà, per Joan Torra** (n. 177). Un gran pastor i guia de l'Església antiga, model de bisbe per a tots els temps i que ha donat nom a l'Església *ambrosiana* de Milà. La seva festa és el 7 de setembre. Un pare de l'Església i un gran home de govern.

—**Sant Fermí, primer bisbe de Pamplona, per José Antonio Goñi** (n. 178). Bisbe de Pamplona, missioner a França, màrtir de Crist. La seva festa, el 7 de juliol. Amb gran devoció a Pamplona i a tot Navarra. Són mundialment conegudes les festes que cada any li tributa la ciutat de Pamplona.

—**Sant Eloi, patró dels argenters, per Carlos Ros** (n. 179). A la França del segle VII, Eloi fou un orfebre competent, un cristià exemplar i un bisbe fidel. Caritatiu i generós, han sorgit sobre ell belles llegendes i un culte secular. La seva festa, l'1 de desembre.

—**Claudi la Colombière, de cor a cor, per Eduard López** (n. 180). Aquest jesuïta francès que visqué entre els anys 1641 i 1682 té un nom reconegut mundialment en la història de la devoció al Sagrat Cor de Jesús. És l'home de la confiança absoluta en l'amor de Déu, significat en el Cor de Jesús. Desenvolupà el seu apostolat a París, a Paray-le-Monial i a Anglaterra. La seva festa és el 15 de febrer.

PALABRA Y VIDA

El servicio de los políticos a la sociedad

Este domingo coincide con la «Diada Nacional de Catalunya». En tal jornada, creo oportuno recordar algunas reflexiones que hice a los políticos cristianos de nuestro país durante una misa celebrada en la basílica de la Virgen de la Merced, con motivo de la fiesta de santo Tomás Moro, patrono de los políticos.

De la vida y del martirio de santo Tomás Moro nace un mensaje que a través de los siglos habla a las personas de todos los tiempos de la inalienable dignidad de la conciencia, la cual, tal como recuerda el Concilio Vaticano II, «es el núcleo más secreto y el sagrado del hombre, en el cual tan sólo está Dios, y su voz resuena en lo más íntimo de la conciencia» (GS, 16). Precisamente porque la fidelidad a su conciencia condujo a Moro al martirio, este santo es venerado como ejemplo perenne de coherencia moral.

Que la Iglesia haya otorgado a los políticos como patrón a esta gran figura de humanista y político que llegó a ser el canciller del Reino de Inglaterra, indica la gran consideración que hemos de tener hacia el trabajo de los políticos y hacia su servicio al bien común. A pesar de las críticas que reciben, que nunca debemos generalizar, se ha de insistir en la importancia del

servicio que prestan cuando imitan aquellas actitudes y virtudes de santo Tomás Moro.

En esta fiesta nacional de Cataluña, me parece que hemos de ser conscientes de que la política es necesaria para conseguir el bien común de la sociedad. No podemos prescindir de los políticos. Por ello hay que poner de relieve la dignidad de la política y de los que la ejercen. Ya Pío XI, el Papa de la Acción Católica y de la importancia de la misión de los laicos cristianos en la Iglesia y en la sociedad, habló de la *caridad política*, la cual no se limita a suplir las deficiencias de la justicia o a denunciar las injusticias, sino que hace más que eso. El mismo Concilio Vaticano II afirmó que «la Iglesia considera digna de alabanza y de atención la tarea de los que se consagran al servicio de los hombres para el bien común y aceptan las cargas de este servicio».

El servicio político en una sociedad democrática comporta escuchar constantemente aquello que necesita y exige el pueblo para poder ejercer sus derechos y sus deberes. Hoy, como consecuencia de la gran crisis económica mundial, el número de parados ha alcanzado ya entre nosotros los cinco millones de personas, con un 40% de desocupación entre los jóvenes. El clamor para obtener un trabajo es unánime, como observamos en las manifestaciones de todas

partes, y es una constante de los que, cada vez en mayor número, se ven obligados a recurrir a Cáritas para poder subsistir. Las personas no nos piden ayudas; sobre todo nos piden trabajo. Así nos lo dicen los que acuden a Cáritas.

Estoy seguro de que este clamor tan legítimo también nuestros políticos lo llevan en la mente y en el corazón. En la medida de lo posible, convendría que se dieran signos que explicitaran esta preocupación de los políticos de nuestro país, de toda Europa y del mundo entero para encontrar soluciones a esta cuestión que es nacional, de Estado, y no es sólo de un partido, de un sindicato o de la patronal, sino que exige actuaciones unitarias de todos.

Otro servicio de los políticos, especialmente importante en estos momentos de globalización y de creciente pluralismo de nuestra sociedad, es el servicio a nuestra identidad colectiva. Nuestra historia milenaria de país de marca nos ha abierto a las etnias y culturas que han llegado hasta nosotros, integrando a nuestra identidad todo aquello que la enriquece y ofreciendo todo lo bueno que tenemos a los que vienen de fuera.

† **Lluís Martínez Sistach**
Cardenal arzobispo de Barcelona